

§ 109

Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden lakisääteiset sidonnaisuusilmoitukset

HEL 2017-011969 T 00 01 00

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti merkitä tiedoksi luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kuntalain 84 §:n tarkoittamat sidonnaisuusilmoitukset.

Lisäksi tarkastuslautakunta päätti saattaa sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Esittelijä

tarkastusjohtaja
Pirjo Hakanpää

Lisätiedot

Vilma Lamminpää, controller, puhelin: 310 36581
vilma.lamminpaa(a)hel.fi
Timo Terävä, arviointipäällikkö, puhelin: 310 43126
timo.terava(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ohjeistus sidonnaisuusilmoituksista ja -rekisteristä, Kuntaliitto 2016
- 2 Luottamushenkilöiden sidonnaisuusilmoitukset 14.11.2017
- 3 Viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitukset 14.11.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kuntalain (410/2015) 84 §:n mukaan määrättyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava sidonnaisuuksistaan tarkastuslautakunnalle, joka saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Säännöstä sovelletaan 1.6.2017 alkaen.

Kuntalain (410/2015) 84 §: Sidonnaisuuksien ilmoittaminen

Tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettun kunnan luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja

14.11.2017

muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Velvollisuus ilmoittaa sidonnaisuuksista koskee kunnanhallituksen ja maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettuja tehtäviä hoitavan toimielimen jäseniä, valtuuston ja lautakunnan puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajia, kunnanjohtajaa, pormestaria ja apulaispormestaria sekä kunnanhallituksen ja lautakunnan esittelijää. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on tehtäväänsä valittu. Henkilön on myös ilmoitettava viivytyksettä sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset.

Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Tarkastuslautakunta voi tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta.

Kunnan on pidettävä sidonnaisuuksista rekisteriä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan luottamustoimen tai tehtävän päättyessä henkilöä koskevat tiedot on poistettava rekisteristä ja tietoverkosta.

Tarkastuslautakunta ja -virasto soveltavat sidonnaisuusrekisterin ja valvontatehtävän hoidossa liitteenä 1 olevaa Kuntaliiton antamaa ohjetta sidonnaisuusilmoituksista ja -rekisteristä.

Sidonnaisuusrekisteri ja ilmoituksen tekeminen

Helsingin kaupungin hallintosäännön 13 luvun 1 §:n 2 momentin 10 kohdan mukaan tarkastuslautakunta toimii kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjänä ja saattaa sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Tarkastuslautakunta on 18.5.2017 § 54 päättänyt, että lautakunnan puolesta sidonnaisuusilmoitusten valvontaa koskevasta rekisteristä ja sen käytöstä päättää tarkastusjohtaja. Tarkastusjohtaja on 8.6.2017 § 8 päättänyt rekisteriselosteesta ja myöntänyt käyttöoikeudet sidonnaisuusjärjestelmään tarkastusviraston controllerille, arviointipäällikölle ja ICT-kaupunkitarkastajalle.

Sidonnaisuusilmoitukset tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista. Ilmoitusvelvollinen itse on vastuussa sidonnaisuusilmoituksen tekemisestä. Sidonnaisuusilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on valittu luottamustoimeensa tai tehtäväänsä. Lisäksi henkilöllä on velvollisuus ilmoittaa muutoksista sekä korjata virheelliset tiedot.

Henkilötietolain nojalla sidonnaisuusrekisterissä on oikeus käsitellä ainoastaan sidonnaisuussääntelyn näkökulmasta tarpeellisia tietoja. Rekisteriin ei voida ottaa sidonnaisuusnäkökulmasta epäolennaisia tietoja, vaikka tällaisia olisi ilmoitettu. Kunnan täytyy siis arvioida, miltä osin ilmoitetut seikat ovat laissa tarkoitettuja sidonnaisuuksia.

Sidonnaisuusilmoituksiin saattaa poikkeustapauksissa sisältyä salassa pidettävää tietoa. Tarkastuslautakunnan tehtävä on valvoa, että sidonnaisuusilmoitukset sisältävät ainoastaan lain edellyttämiä tietoja, ja että salassa pidettävää tietoa taikka tarpeettomia henkilötietoja ei viedä yleiseen tietoverkkoon. Ilmoitukset, joihin sisältyy salassa pidettävää tietoa, käsitellään valtuustossa suljetussa kokouksessa.

Ilmoitusvelvolliset

Luottamushenkilöistä velvollisuus tehdä sidonnaisuusilmoitus on pormestarilla, apulaispormestareilla, kaikilla muilla kaupunginhallituksen jäsenillä ja varajäsenillä, kaupunginhallituksen jaostojen jäsenillä ja varajäsenillä, valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla, lautakuntien ja jaostojen puheenjohtajilla ja varapuheenjohtajilla sekä kaupunkiympäristölautakunnan ja sen jaostojen jäsenillä ja varajäsenillä.

Helsingin kaupungin oikeuspalvelujen mukaan viranhaltijoista velvollisuus tehdä sidonnaisuusilmoitus on kaupunginhallituksen sekä sen jaostojen esittelijöillä sekä heidän sijaisikseen nimetyillä henkilöillä, lautakuntien ja niiden jaostojen esittelijöinä toimivilla henkilöillä sekä heidän sijaisiksiin nimetyillä henkilöillä. Esittelijän sijaisen toimiminen ei luo velvollisuutta tehdä sidonnaisuusilmoitusta, jos kyseinen henkilö ei käytännössä koskaan toimi esittelijänä.

Ilmoitusten sisältö

Sidonnaisuusilmoitus on tehtävä luottamushenkilön tai viranhaltijan johdotehtävistä sekä luottamustoimista elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä. Lisäksi ilmoitus tehdään merkittävästä varallisuudesta ja muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa.

Elinkeinotoiminnalla tarkoitetaan tässä yhteydessä liike- ja ammattitoimintaa. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvat yrityksen tai muun yhteisön johdotehtävät eli ainakin toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan tehtävät. Luottamustoimilla tarkoitetaan yhteisön tai yrityksen toimielinten jäsenyyttä eli keskeisimmin yrityksen hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenyyttä.

Merkittävällä varallisuudella voidaan katsoa tarkoitettavan muun muassa merkittäviä kiinteistöjen tai asunto-osakeyhtiön osakkeiden omistuk-

sia. Tulkintaohjeena voidaan pitää varallisuuden liittymistä elinkeinotoimintaan tai sijoitustoimintaa, joten esimerkiksi pelkästään oman asunnon osakkeenomistus ei kuulu ilmoitusvelvollisuuden piiriin.

Lähtökohtaisesti merkitystä voi olla sellaisilla kiinteistöjen omistuksilla, jotka sijaitsevat omassa kunnassa tai sellaisella alueella, johon päätöksenteko kohdistuu. Joissain tapauksissa maan ja metsän omistamisella omassa kunnassa voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa. Tapauskohtaisesti merkitystä luottamustehtävän hoitamisen kannalta voi katsoa olevan kiinteistöyhtiöiden osakkeiden omistamisella tai muulla osakkeenomistuksella. Myös ammattiin liittyvillä osakkuuksilla ja omistuksilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa. Tapauskohtaisesti myös merkittävällä velalla ja kolmannen tahon puolesta annetulla sitoumuksella (esimerkiksi takaus tai vakuus) voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa, erityisesti jos velka liittyy elinkeinotoimintaan.

Henkilön yhdistys- ja säätiötoiminnalla voi olla merkitystä kunnallisen päätöksenteon puolueettomuuden arvioinnissa. Ilmoitusvelvollisuus koskee niitä tietoja, joilla voidaan objektiivisesti arvioida voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa.

Kaikilla sidonnaisuuksilla ei ole merkitystä luottamustehtävän tai virkatehtävän hoitamiseen. Asia ratkaistaan tapauskohtaisesti. Esimerkiksi vapaa-ajan harrastuksiin liittyvät tiedot voivat olla sellaisia, joilla tällaista merkitystä ei ole. Ilmoitusvelvollisuus koskee ainoastaan asianomaisen luottamushenkilön tai viranhaltijan omia sidonnaisuuksia. Velvollisuus ei siten koske läheisten henkilöiden jäsenyyksiä tai omistuksia.

Tarkastuslautakunnalla on valvontavelvollisuuteensa liittyen mahdollisuus kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uusi ilmoitus tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta. Täydennyspyyntömenettelyyn voidaan ryhtyä, jos tarkastuslautakunnan tietoon tulee sidonnaisuuksia, joista ei ole ilmoitettu.

Ilmoitusten julkaiseminen yleisessä tietoverkossa

Avoimuuden kannalta on tärkeää, että sidonnaisuusrekisteri julkaistaan yleisessä tietoverkossa, jolloin kenellä hyvänsä on oikeus tutustua sidonnaisuustietoihin. Sidonnaisuusilmoituksia koskevat tiedot ovat saatavilla yleisessä tietoverkossa, ellei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Rekisterinpitäjä on vastuussa siitä, että sidonnaisuusrekisteri on ajan tasalla ja sisältää virheetöntä tietoa. Uudet ilmoitukset, muutokset ja täydennykset on vietävä rekisteriin ilman viivytystä. Ottaen huomioon yleisessä tietoverkossa julkaistun sidonnaisuusrekisterin tarkoitus ja

14.11.2017

merkitys, myös siihen tehdään lisäykset, muutokset ja täydennykset viivytyksettä. Muutokset ja täydennykset viedään valtuuston tiedoksi samassa aikataulussa kuin uudetkin ilmoitukset.

Sidonnaisuusilmoitusten arkistointi

Kuntalain (410/2015 84 §) mukaan ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan luottamustoimen tai tehtävän päättyessä henkilöä koskevat tiedot on poistettava rekisteristä ja tietoverkosta. Tietojen poistaminen rekisteristä ei tarkoita sitä, että ne voidaan lopullisesti hävittää.

Kansallisarkisto on 30.6.2017 (AL/10361/07.01.01.03.01/2017) määrännyt arkistolain (831/1994) 8 §:n ja 11 §:n nojalla sidonnaisuusilmoitukset ja sidonnaisuusrekisterin tiedot pysyvään säilytykseen yksinomaan sähköisessä muodossa.

Sidonnaisuusilmoitusten tilanne Helsingin kaupungilla 14.11.2017

Ilmoitusvelvollisia luottamushenkilöitä Helsingissä on 107. Ilmoituksen on 14.11.2017 mennessä tehnyt 102 luottamushenkilöä. Ilmoitustiedot ovat liitteenä 2. Ilmoitusvelvollisuudesta on tiedotettu 23.5.2017 valtuutetuille järjestetyssä yleisessä koulutustilaisuudessa ja kaikille kaupungin luottamushenkilöille järjestetyissä koulutustilaisuuksissa 8.6. ja 13.6.2017. Lisäksi tarkastusvirastosta on lähetetty 12.6., 28.7., 28.9. ja 30.10. luottamushenkilöille sähköpostitse pyyntö tehdä lakisääteinen sidonnaisuusilmoitus. Ilmoitusta eivät vielä ole tehneet kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja Otso Kivekäs, kasvatus- ja koulutuslautakunnan varapuheenjohtaja Emma Kari sekä kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaoston varajäsenet Kristiina Kunnas, Mariam Rguibi ja Sameli Sivonen.

Helsingin kaupungilla 1.6.2017 voimaan astuneesta organisaatiouudistuksesta johtuen viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoituksia tehdään sitä mukaa, kun esittelijöiden varahenkilöistä päätetään. Ilmoituksen on 14.11.2017 mennessä tehnyt 80 viranhaltijaa. Kaikki kaupungin keskeiset johtavat viranhaltijat ovat ilmoituksen tehneet. Ilmoitustiedot ovat liitteenä 3.

Esittelijä

tarkastusjohtaja
Pirjo Hakanpää

Lisätiedot

Vilma Lamminpää, controller, puhelin: 310 36581
vilma.lamminpaa(a)hel.fi
Timo Terävä, arviointipäällikkö, puhelin: 310 43126
timo.terava(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite
PL 400
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
tarkastusvirasto@hel.fi

Käyntiosoite
Unioninkatu 25
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/www/tav/fi>

Puhelin
+358 9 310 36384
Faksi
+358 9 310 36308

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
Alv.nro
FI02012566

14.11.2017

Asia/6

-
- 1 Ohjeistus sidonnaisuusilmoituksista ja -rekisteristä, Kuntaliitto 2016
 - 2 Luottamushenkilöiden sidonnaisuusilmoitukset 14.11.2017
 - 3 Viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitukset 14.11.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano